בית ישראל (רוז'ין) — אוהל אברהם

מכבוד קדושת הה"צ הקדוש והטהור ר' אברהם זללה"ה מפארבישט אחיו הגדול של מרן אדמו"ר מרוזין זי"ע ועכ"יא. אביהם של האחים הקדושים הנ"ל הוא הה"צ הקדו' ר' שלום מפארבישטש זי"ע נפטר ביום ערב סוכות והניח ברכה אחריו שני בניו הק' הגדול ר' אברהם זלל"ה והשני הקטן הוא מרן הה"צ הר"י מרוזין זללה"ה שהי' אז יניק כבר שית. והנה בערב לילה הראשונה של סוכות הנ"ל נכנס בנו ר' אברהם זלל"ה להסוכה וישב על כסא אביו והתחיל לנהג נשיאתו תחת אביו ברמה. ובין חסידי פארבישטש הי' שמה חסיד אחד מגדולי החסידים. שהסתופף תמיד תחת צל הה"צ הר"ש זלל"ה שהי' מערער בלבו על הה"צ ר"א זלל"ה שלקח גדולה לעצמו. סמוך מאד לפטירת אביו ומבלי הסכמות גדולי צדיקי הדור שהיו אז והוא עודנו צעיר לימים. ועלה בדעת החסיד הנ"ל שהוא לא יקבל עליו לרבי את הה"צ ר"א. ואחר סוכות נסע לביתו. בדעתו לבקש לו צדיק אחר להסתופף בצלו. והנה אחר עבור ימים אחדים ויקר מקרהו שהי' צריך לעבור דרך עיר פארבישטש. ויאמר בלבו. השתא דאתינא להכא. אסורה נא ואראה את שלום בן מורי ורבי ובא להיכלו. ונתן לו שלום. והנה תיכף הה"צ ר"א פתח פה קדשו. בסיפורו - מעשה במלך אחד שעלה בדעתו לבנות לו פלטרין גדול ונאה מאד. והביא כמה חכמי חרשים וציירים נפלאים. ותכנו ועשהו. את הפלטרין כלול בהדרו בנוי לתלפיות מצויר בששר ציורים שונים עד להפליא. וכאשר נשלם המלאכה. שלח ספרים בכל המדינות שיבואו כל איש לראות ולהסתכל את מעשה הפלטרין, וכל חכמי לב המבינים בחכמת הציור יבינו אל הדר תפארת הציור וכל אשר ימצא איזה חסרון ומגרעת. ישיג מתנה גדולה מאוצר המלך. ויתאספו הרבה אומנים הבאים לראות את יקר ערך הפלטרין הזה. ובתוכם בא איש כפרי אחד. מדלת העם ויכנס פנימה בתוך היכלי הפלטרין וישא עיניו וירא והנה על כותל אחד מצויר איש כפרי כדמותו וכצלמו אוחז בידו כוס יין ושותה שיכור. ויען ויאמר הכפרי הנ"ל. אהה הלא חסרון גדול מצאתי בהציור הנ"ל. יען כי מדרך השיכור. שאינו יכול לאחוז כוסו בשוה לבלי התנענע ידו אנה ואנה. וכאן אני רואה שאין מתנענע כלל. והכוס עומד במישור. ויצו המלך לענקהו מתנה גדולה כראוי. והנה הכפרי הי' מלא שמחה על המתנה שהשיג ויאמר גם למחר אלך ואבקש ואחפש אחר חסרון אחר אולי אמצא. ואשיג עוד איזה מתן ויהי' למחרת ויכנס בהיכלי הפלטרין וירא והנה מצויר כתר מלכות והסתכל בה היטב ויאמר הנה גם בזה מצאתי מגרעת. ויצו המלך ליתן לו מאה מלקות. ויצעק הכפרי על המשפט המעוקל הזה לאמור הנה אתמול. נתנו לי מתנה. והיום הנני לוקה. והשיבו לו. יען כי אתה איש כפרי יש לך הבנה על כפרי השיכור. אבל מנין לך מבינות על כתר מלכות. וד"ל וכשסיים המעשה הושיט הרב ידו הקדושה ויאמר להחסיד אחוז דרכך לשלום לביתך.

בשמעתי מפ"ק הה"צ ר' ישראל ממעזיבוז זלה"ה, אשר בליל סוכות הנ"ל לקח אצלו את אחיו הקטן מרן אדמו"ר מרוזין ורצה לכנס להסוכה. ואמר בתחילה צריכין לכנס לאמנו הצדקת לאמור לה גוט יו"ט. וכשבא לפני אמו אמר הנה השי"ת יהי' לו עתה גאסט חדש וצריכים לשלוח לו דבר מה לכבוד הגאסט. ומה אשלח לו. אעשה לו קידוש ונכנס לסוכה ועשה קידוש.

ג. סיפר הרב הר"י מבינדער זלל"ה אשר הה"צ ר"א זלל"ה הי' שמח מאד בליל סוכות הנ"ל ואמרה לו אמו לשמחה מה זו עושה. הלא אפילו איש פשוט שהי' לו אב פשוט. לא הי' בשמחה כ"כ אחר פטירתו. השיב לה הה"צ ר"א אם את היית רואה את המקום של אבי זלל"ה היכן הוא. היית ג"כ בשמחה רבה.

ד. בעיר פארבישטש הי' שמה אשה פרוצה שרננו אחרי' שהולכת בלילה לבית האדון מהעיר ועוד מעשים מכוערים ונעשה רעש בעיר שנמצא חטא כזה בתוכה. ואין עת לחשות. והאשה הנ"ל הלכה אל האדון והלשינה על בני העיר שרודפים אותה. והדבר בוודאי נעשה עפ"י פקודת הרב שלהם הוא הה"צ ר' אברהם שכל היהודים שומעים בקולו. ע"כ בקשה מהאדון שיצוה למשרתיו שיביאו את הה"צ ר"א וימתחו על העמוד ליתן לו מלקות. אכן אם ירצו ליקח אותו באמצע היום יהי' רעש גדול והיהודים כולם יעמדו נגדו ולא יניחו לנגוע בו ע"כ יעצה המרשעת שיבואו אלי' השכם קודם אור היום בעת שכל היהודים ישינים ואז יעלה בידם לעשות בו נקם. וכן מלא האדון את בקשתה ומשרתיו השכימו כנ"ל

ותפסו את הה"צ ויתנהו בבית הסוהר אכן תיכף נודע הדבר לאנשי העיר. והרעישו עולם בבקשה רבה. עד שהוכרח האדון להניחו לביתו. אח"ז והמרשעת הזאת נפלה במחלה גדולה. ובאו קרובי' לפני הה"צ ר"א שיתפלל בעדה ויען ויאמר רבש"ע האשה הזאת פשעה נגדי ולא אוכל להתפלל עלי' אנא שלח לה רפואה בלא תפלתי.

ה. שמעתי מהחסיד ר' אלעזר לוקאטשער ששמע בעצמו מפי אותו זקן שהי' מלמד אצל שני בנים הקדושים הר"א זללה"ה ואחיו מרן הריזינער וסיפר שמרן הריזינער כד הוי טליא כבר שית אחר פטירת אביו הה"צ הר"ש ואחי' הה"צ ר"א גדלו על ברכיו אכן הי' מתנהג כדרך הנערים בקטנותם. מקפץ ומדלג על ההרים והי' נדמה שאין שומע כלל מה שהמלמד לומד עמו ולא הועיל כל דברי תוכחה שהוכיח אותו המלמד עד שהי' צר לו מאד. וחשב בלבו. הלא אני מקבל שכר מלמדות בחנם אלך ואגלה לאחיו הה"צ אולי יוכיחהו בשבט מוסר וייטיב דרכיו. ויבוא להיכל הה"צ ר"א והתחיל להתנצל לפניו איך שהינוקא שאָשקוני [כך הי' קורין לו בימי ילדותו] אינו רוצה ללמוד כלל. וצוה הה"צ ר"א לקרוא אותו לפניו ויהי' כאשר בא אל הבית קרא אליו הה"צ הר"א שאשקיני שמע נא מה שהמלמד אומר עליך שאתה אינך רוצה ללמוד. והה"צ ר"א בסיימו דברים האלה הניח ידו על השלחן והשכיב ראשו עליו כאיש אשר ישן והילד הק' קרב אל החלון והשקיף לתוך החלון. איזה זמן מה. ולא דברו זא"ז מאימה והמלמד הנ"ל עמד משתומם ומתבהל ביניהם לא ידע מה זאת. אח"כ הקיף עצמו הה"צ ר"א ואמר להמלמד עמד לך זכות גדול מה שהיית מלמד אצלי ואצל אחי הילד הק' כי אלולא זאת היית מסולק מב' עולמות. ע"ד אשר מילין לצד עילאה מללת כי דע נא שאצלנו כאשר נולד בן צריכים ללמדו אך צורות ב"ב אותיות והמותר לומדין אותו מן השמים ואיך מלאך פיך לדבר דברים באלה על אחי הקטן ישראל שאינו רוצה ללמוד. כי לולא זכות הנ"ל היית אבוד ח"ו מב' עולמות. ועתה זכות זה עמדה לך.

ו. אחר הסתלקותו נסעה אם הבנים מרת חוה'לי זללה"ה להה"צ מאפטא לקבל תנחומין על בן צדיק כמותו שהלך בדמי ימי' לעולם העליון. ואמר לה הה"צ מאפטא משל ליריד הגדול העומד זמן רב לערך ד' או ששה שבועות ויש סוחרים גדולים אנשי חיל שקונים את כל הסחורה הנצרך להם בב' או ג' ימים וד"ל.

ז. הצדקת חוה'לי אם הבנים הצדיקים הקדושים מרן אדמו"ר מרוזין ואחי' הר"א זי"ע בשנה קודם הסתלקותה חלתה בחולי השילשול ר"ל. ואחר שעלתה נשמתה השמימה, ביום הג' לימי אבלה סיפר הה"צ הק' ר' שלום יוסף זלל"ה אשר עתה נתיישב לו מה שהי' לפלא בעיניו שאביו הה"ק הרוזינער הוא פועל ישועות ומשפיע רפואות לכל העולם ולאמו הצדקת לא הושיע בתפלתו והנה עתה שמע מאביו הק' אשר בבוא אמו הצדקת להעולם העליון בקשה שיוליכו אותה להיכל בעלה היא זקננו הה"ק ר' שלום זללה"ה. והשיבו לה שהדבר קשה. מחמת שבעלה הר"ש הוא גבוה ונשא מאד ודחוק מאד מהעולם התחתון. ואינו יכול לסבול האויר מהעוה"ז שהיא זה מקרוב באה משם. והודיעו הדבר לבעלה הר"ש וביקש בעדה שם וגם אנכי בקשתי מכאן עבורה ובצירוף היסורין שסבלה כל משך השנה מחולי' הקשה בשעה זו הכניסו אותה להיכל בעלה זללה"ה.

ח. הה"ק מאפטא זללה"ה קרא את הצדקת הנ"ל ארון הקודש בעת שהיתה מעוברת עם בנה הק' מרוזין ואמר שהיא מעוברת עם ס"ת.

ט. אחר פטירת הה"צ ה"ר שלום זי"ע נשאר אחריו בנו הקטן הרוזינער. כבר שית שנין והי' לו מלמד שהי' מוליכו בכל יום לבהכנ"ס לומר קדיש. פ"א בשעה שהתחיל לומר הקדיש. פתח ג"כ יתום אחד שהי' בבהכנ"ס לומר קדיש אחר אביו. וכששמע היתום הנ"ל כי הרוזינער אומר קדיש שלו. פסק הוא באמצע מפני כבודו של הרוזינער. והרוזינער אחר שהתחיל איזה תיבות מהקדיש. ברח לחוץ ולא גמר הקדיש וירץ אחריו המלמד והתחיל להוכיחו ראה נא איך יתום מאדם פשוט. יזדרז לומר קדיש אחר אביו ואתה בן צדיק וקדוש כמו אביך. ואתה מבטל הקדיש. מיד פתח הינוקא קדישא את פיו והשיב להמלמד. מה אעשה אשר אבי זללה"ה בא אצלי כאשר התחלתי לומר הקדיש. והיתום הנ"ל הפסיק מפני כבודו. ואמר לי אבי זלל"ה שאבי' הנפטר של היתום הנ"ל בא אלי בקובלנא. וטען איך שאני אינו צריך כ"כ להקדיש להציל אותכם מדין הקשה. ואנכי מצפה מאד על הקדיש של בני לזכות אותי בעלמא דקשוט. ולמה יהי' בנכם הגורם שבני יפסיק הקדיש מפני כבודו וצוה עלי אבי שאני אפסיק מלומר ואצא לחוץ בכדי שהיתום הנ"ל יאמר קדיש שלו.